

ECVET eenheid 3 Ondersteunen en begeleiden

Kwalificatiedossier mbo-Verpleegkundige NLQF niveau 4

Totaal overzicht van de ECVET eenheden mbo-Verpleegkundige NLQF/EOF niveau 4

Gebaseerd op het profiel Mbo-Verpleegkundige, Crebocode 25655, versie 2020 in het kwalificatiedossier Mbo-Verpleegkundige, Crebocode 23267. Onderstaande informatie behoort er onlosmakelijk bij en is integraal verweven met alle leereenheden van de kwalificatie.

ECVET eenheden behorend bij de basis van het dossier mbo-Verpleegkundige		Werkprocessen kwalificatiedossier
1.	Plannen van verpleegkundige zorg (voorbereidingstaken – stellen diagnose en opstellen verpleegplan)	B1-K1-W2: Stelt het individuele plan van de zorgvrager op B1-K1-W1: Onderkent bestaande of dreigende gezondheidsproblemen
2.	Individuele zorg (zorgtaken – persoonlijke zorg, monitoren gezondheid en welbevinden)	B1-K1-W3: Voert interventies uit B1-K1-W5: Communiqueert met de zorgvrager, naasten en het sociale netwerk
3.	Ondersteunen en begeleiden (agogische taken – begeleiden, geven van voorlichting, advies en instructie, hanteren crisissituaties)	B1-K1-W3: Voert interventies uit B1-K1-W7: Reageert op crisissituaties
4.	Verpleegtechnisch handelen (verpleegtaken)	B1-K1-W4: Voert verpleegtechnische handelingen uit
5.	Coördinatie en organisatie (coördineren zorg, samenwerking met andere beroepsgroepen, werkbegeleiding)	B1-K1-W6: Organiseert en coördineert de zorgverlening van de zorgvragers B1-K2-W2: Werkt samen met andere beroepsgroepen in de zorg B1-K2-W1: Werkt aan professionele ontwikkeling
6.	Kwaliteitszorg (deskundigheidsbevordering, professionalisering van het beroep, proces van kwaliteitszorg)	B1-K2-W1: Werkt aan professionele ontwikkeling B1-K2-W3: Draagt bij aan goede kwaliteit van zorg

Typering van het beroep

Binnen de sector zorg en welzijn is de kijk op ziekte en gezondheid veranderd. Dit vraagt van de mbo-verpleegkundige een omslag van zorgen voor naar zorgen dat. Mensen worden ouder en blijven langer in de eigen leefomgeving. Het functioneren van de mens, welbevinden en zelfmanagement staan centraal. De mbo-verpleegkundige wordt opgeleid om in alle branches van de verpleging en verzorging te werken: ziekenhuis (ZH), verpleeghuizen en thuiszorg (VT), de geestelijke gezondheidszorg (GGZ) en de gehandicaptenzorg (GHZ). Zij is werkzaam binnen wisselende settings en is breed inzetbaar. Ze werkt nauw samen in multidisciplinaire/inter- en intradisciplinaire teams. De doelgroep waaraan de mbo-verpleegkundige zorg verleent, is zeer divers. Daarbij kan er sprake zijn van multiproblematiek. De situatie en de zorg-/ondersteuningsbehoefte kunnen snel veranderen. De mbo-verpleegkundige zorgt voor de benodigde zorg en ondersteuning in situaties waarin de zorgvrager professionele zorg nodig heeft en/of geen eigen regie meer kan voeren. De zorg en ondersteuning is gericht op de wensen van de zorgvrager waarbij preventie, herstel, behoud en het bevorderen van gezondheid en ontwikkeling centraal staat. De mbo-verpleegkundige maakt gebruik van technologie om het zelfmanagement van de zorgvrager te stimuleren en de zorg en ondersteuning te verbeteren.

De mbo-verpleegkundige vervult binnen haar werkzaamheden verschillende rollen, gebaseerd op de systematiek van de CanMEDS (Canadian Medical Education Directions for Specialists). De CanMEDS-systematiek wordt gebruikt om verschillende rollen van zorgprofessionals te beschrijven. Het bestaat uit één centrale rol (zorgverlener) en zes rollen die daarmee samenhangen:

- **Zorgverlener:** de Mbo-Verpleegkundige is gericht op het versterken van het zelfmanagement van de zorgvrager. Het gaat om het vaststellen van de behoefte aan zorg door middel van klinisch redeneren binnen vastgestelde procedures/protocollen. Het uitvoeren van interventies en persoonlijke verzorging en het uitvoeren van verpleegtechnische handelingen.
- **Gezondheidsbevorderaar:** de Mbo-Verpleegkundige draagt bij aan het bevorderen van de gezondheid en het welbevinden van mensen door het ondersteunen van hun zelfmanagement. Ze denkt vanuit gedrag en gezondheid i.p.v. zorg en ziekte.
- **Communicator:** de Mbo-Verpleegkundige communiceert 'op maat', met een groot inlevingsvermogen en op een open en respectvolle manier met de zorgvrager en het sociale netwerk. Ze is zich bewust van de impact van haar verbale en non-verbale communicatie. De communicatie met zorgvragers die zich verbaal of non-verbaal niet goed kunnen uiten is complex en vraagt bijzondere aandacht. Het moeilijk kunnen interpreteren van zorgvragen door een gebrek aan verificatiemogelijkheden bij de patiënt kan leiden tot extra complicaties. Technologische middelen maken het mogelijk om ook op afstand te communiceren met zorgvragers.
- **Organisator:** de Mbo-Verpleegkundige werkt in verschillende sectoren van de zorg. Zij is ondernemend en initiatiefrijk. Zij coördineert de zorg, waarvoor zij verantwoordelijk is, van zorgvragers en draagt zorg voor de randvoorwaarden en prioriteiten binnen de werkzaamheden.
- **Samenwerkingspartner:** de Mbo-Verpleegkundige werkt vanuit haar eigen deskundigheid en op basis van gelijkwaardigheid samen met de zorgvrager, het sociale netwerk, eigen en andere disciplines. Zij deelt kennis en informatie en is gericht op samenwerking in de keten. Dit vraagt om continue afstemming.
- **Reflectieve EBP-professional:** de Mbo-Verpleegkundige streeft naar het toepassen van instrumenten en interventies waarvan doeltreffendheid en doelmatigheid aannemelijk zijn. Ze

werkt aan de ontwikkeling van haar eigen deskundigheid en die van collega's. Ze begeleidt studenten en verpleegkundigen. EBP staat voor Evidence- Based Practice.

- Professional en kwaliteitsbevorderaar: de Mbo-Verpleegkundige levert zorg passend binnen wet- en regelgeving. Ze monitort de zorg systematisch met oog op kwaliteitsverbetering. Zij levert een bijdrage aan kwaliteitssystemen binnen de organisatie. Het gaat daarbij om het toepassen en uitvoeren van kwaliteitszorg en, indien nodig, het initiëren hiervan, als de situatie daar om vraagt.

Beroepshouding

De mbo-verpleegkundige stelt de zorgvrager en diens vraag centraal en is in staat vanuit de regie van de zorgvrager professioneel te handelen. Zij zoekt een balans tussen de regie bij de zorgvrager en het verlenen van verantwoorde zorg en ondersteuning. Zij kan zich inleven in de zorgvrager. Bij het bieden van de juist zorg en ondersteuning en het afstemmen op de zorgvrager heeft zij te maken met ethische dilemma's. De mbo-verpleegkundige is flexibel en in staat snel in te spelen op veranderende situaties en zorgvragen. Zij kan omgaan met en bemiddelen in tegengestelde belangen en met het sociale netwerk van de zorgvrager. Zij is nieuwsgierig en onderzoekend en staat open voor nieuwe ontwikkelingen rondom zorg, welzijn en de daarbij behorende technische en ICT-ontwikkelingen. De mbo-verpleegkundige moet zich blijven ontwikkelen. Ze werkt efficiënt, methodisch, veilig, kostenbewust, milieubewust, hygiënisch en ergonomisch verantwoord. Ze heeft een professionele beroepshouding die is gebaseerd op de beroepscode en is afgestemd op de visie en richtlijnen van de instelling waar zij werkt. Zij respecteert en bewaakt de privacy van de zorgvrager en het sociale netwerk en gaat hier op een verantwoorde wijze mee om.

Complexiteit

De mbo-verpleegkundige beschikt over beroepsspecifieke vaardigheden, brede en specialistische kennis en kan methodisch handelen om vraaggericht passende ondersteuning/zorg te bieden. De mbo-verpleegkundige moet kennis en vaardigheden eigen kunnen maken en inzetten in de branches. De mbo-verpleegkundige krijgt te maken met (onverwachte en soms snelle) veranderingen in het gedrag van de zorgvrager(s) waarbij zij haar handelen snel moet kunnen aanpassen en zo nodig doelgericht interventies moet uitvoeren. Zij werkt regelmatig alleen of in teamverband in laag, midden of hoog complexe omstandigheden. Zij kan werkzaam zijn in verschillende branches. Zij moet kunnen inspelen op wisselende zorgvragers en onverwachte omstandigheden. Zij werkt volgens procedures en protocollen, maar is in staat om hiervan verantwoord af te wijken als de situatie daarom vraagt. Zij analyseert complexe problemen en lost deze op een creatieve en verantwoorde wijze op. Ze maakt daarbij gebruik van mogelijke informatie uit (evidence based) wetenschappelijk onderzoek, practice based evidence, multidisciplinair overleg en de ervaringsdeskundigheid van de zorgvrager en zijn sociale netwerk.

De mbo-verpleegkundige werkt in een omgeving waarin voortdurend nieuwe kennis ontstaat die omgezet wordt in behandelings- en benaderingswijzen. Ze beschikt over de specifieke vaardigheden en brede en specialistische kennis die nodig zijn voor het waarborgen van de kwaliteit van de zorgverlening en het analyseren en op een creatieve en verantwoorde wijze oplossen van problemen. Daarnaast heeft ze deze kennis en vaardigheden nodig voor het vertalen van de laatste ontwikkelingen naar haar werkuitvoering en die van haar collega's en deelname aan evidence based en practice based onderzoek. De mbo-verpleegkundige moet zich blijven ontwikkelen.

De mbo-verpleegkundige beschikt over brede en specialistische kennis die nodig is voor de ondersteuning van en het verbindend samenwerken met het sociale netwerk. Zij is in staat om haar kennis en ervaring te verdiepen en op een betrokken en verantwoorde manier in te zetten om het zelfmanagement, keuzevrijheid en participatiemogelijkheden van de zorgvrager te ondersteunen. Ook biedt zij hierin ondersteuning aan nieuwe collega's die worden ingewerkt en studenten die ze begeleidt.

Binnen de uitvoering van haar werkzaamheden krijgt de mbo-verpleegkundige te maken met wisselende rollen waaraan zij moet voldoen en waartussen voortdurend geswitcht moet worden. Het gaat om de volgende rollen: Gezondheidsbevorderaar, Zorgverlener, Communicator, Organisator, Reflectieve EBP professional, Samenwerkingspartner en Professional en kwaliteitsbevorderaar. Zij is in staat om deze rollen in verschillende situaties toe te passen.

Wet- en regelgeving

De wet BIG

Wet BIG (laatste wijziging in Stb. 2018, 260, inwerking getreden per 1 april 2019), Besluit opleidingseisen Verpleegkundige 2011 (Stb. 2011, 365), Besluit functionele zelfstandigheid (laatste wijziging in Stb. 2015, 126, inwerking getreden per 27 maart 2015) en OCW, Richtlijn/36/EG, d.d.7-9-2005.

3 Ondersteunen en begeleiden

Titel van de kwalificatie	mbo-Verpleegkundige
Titel van de ECVET eenheid	3 Ondersteunen en begeleiden
Gerelateerd aan NLQF/EQF niveau	4

Activiteit	Kennis	Cognitieve en praktische vaardigheden	Competenties (in termen van zelfstandigheid/verantwoordelijkheid)
<p>3.1 Begeleidt een zorgvrager</p> <p>3.2 Hanteert crisis- en onvoorziene situaties</p>	<ul style="list-style-type: none"> • heeft specialistische kennis van preventie van grensoverschrijdend gedrag en onbegrepen gedrag; • heeft specialistische kennis van werkvelden en doelgroepen in relatie tot de beroepsuitoefening; • heeft brede kennis van algemene begrippen en theorieën van gedragswetenschappen relevant voor beroepsuitoefening; • heeft brede kennis van gezondheidsrisico's behorend bij de doelgroep; • heeft brede kennis van dubbele diagnose/comorbiditeit; • heeft brede kennis van palliatieve zorg; • heeft brede kennis van de mogelijkheden, risico's en ethische dilemma's van technologische 	<ul style="list-style-type: none"> • kan diagnostisch/klinisch redeneren toepassen; • kan gedragspatronen, ziektebeelden en functiestoornissen herkennen; • kan actuele benaderingswijzen in de omgang met relevante doelgroepen toepassen; • kan bijdragen aan patiëntveiligheid; • kan alle onderdelen van de verpleegkunde toepassen m.b.t. zorg in ziekenhuis, verpleeghuizen en thuiszorg, geestelijke gezondheidszorg en gehandicaptenzorg; • kan gesprekstechnieken en begeleidingsmethodieken toepassen bij verschillende doelgroepen; 	<p>De mbo-verpleegkundige voert haar werkzaamheden zelfstandig uit in afstemming met de zorgvrager en andere betrokkenen bij de zorgverlening. Zij lost zelfstandig knelpunten op en bespreekt knelpunten tijdig met het (multidisciplinair/interdisciplinair) team of haar leidinggevende. Wanneer nodig consulteert zij deskundigen. Zij is verantwoordelijk voor haar eigen werk en voor de interventies die zij zelf inzet. Ook is zij verantwoordelijk voor de wijze waarop ze de zorgverlening coördineert en draagt ze gedeelde verantwoordelijkheid voor het resultaat van het werk van anderen.</p>

Activiteit	Kennis	Cognitieve en praktische vaardigheden	Competenties (in termen van zelfstandigheid/verantwoordelijkheid)
	<p>hulpmiddelen, sociale media en internet;</p> <ul style="list-style-type: none"> • heeft brede kennis van methoden voor risico inschatting, vroegsignalering, probleemherkenning, interventie en monitoring; • heeft brede kennis van het opbouwen, onderhouden en herstellen van een sociaal netwerk; • heeft specialistische kennis van branchespecifieke methodieken; • heeft branchespecifieke kennis volgens de aanvullende informatie in de verantwoordingsinformatie; • heeft specialistische kennis van protocollen, professionele richtlijnen, beroepscode en standaarden. 	<ul style="list-style-type: none"> • kan omgaan met beroepsethische vraagstukken; • kan tools en methodes toepassen t.a.v. het handelen in crisissituaties; • kan de sociale kaart maken en maatschappelijke steunsystemen in kaart brengen; • kan onderhandelmethodieken en supportmethodieken toepassen; • kan technologische hulpmiddelen en instrumenten inzetten en gebruiken, waaronder e-health; • kan handelen volgens de normen voor verantwoorde zorg; • kan specialistische kennis van groepsdynamica toepassen. 	

3.1 Activiteit	Leerresultaat
Begeleidt een zorgvrager	De interventies zijn volgens plan en met inachtneming van wet- en regelgeving uitgevoerd.
Deelactiviteiten	Gedragsindicatoren
De mbo-verpleegkundige voert de in het plan beschreven interventies uit. Zij zorgt ervoor dat de zorgvrager en het netwerk zoveel mogelijk zelf kunnen doen en vult waar nodig aan. Zij	De mbo-verpleegkundige: <ul style="list-style-type: none"> • houdt actief rekening met mogelijkheden, wensen en gewoonten van de zorgvrager en het sociale netwerk;

3.1 Activiteit	Leerresultaat
<p>ondersteunt de zorgvrager bij het voeren van de regie bij wonen en stimuleert of activeert waar nodig. Zij helpt bij praktische zaken, daginvulling of dagbesteding en het opbouwen en onderhouden van een sociaal netwerk. Ze let op overbelasting van de zorgvrager en het sociale netwerk en bespreekt zo nodig een andere taakverdeling.</p> <p><i>(Ethisch en integer handelen, Vakdeskundigheid toepassen, Instructies en procedures opvolgen)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • biedt doelgericht sturende, motiverende of activerende begeleiding gericht op het handhaven of vergroten van het zelfmanagement van de zorgvrager; • gaat zorgvuldig om met de eigenheid en privacy van de zorgvrager en het sociale netwerk passend binnen de geldende wet- en regelgeving; • motiveert de zorgvrager en het sociale netwerk doelbewust tot haalbare activiteiten die de gezondheids- en leefsituatie van de zorgvrager bevorderen; • bespreekt op een duidelijke manier haar bevindingen met de zorgvrager en het sociale netwerk.
<p>De mbo-verpleegkundige helpt de zorgvrager bij persoonlijke verzorging, het zorgdragen voor de opname van voeding en vocht en voor uitscheiding, het zorgdragen voor mobiliteit en het bewaken van vitale functies, het toedienen van geneesmiddelen, het beïnvloeden van de lichaamstemperatuur en het bevorderen van slaap, rust en een veilige omgeving. Ze houdt het welbevinden van de zorgvrager in de gaten en voorkomt zoveel mogelijk complicaties en ongemakken. Indien nodig geeft zij psychosociale begeleiding aan de zorgvrager.</p> <p><i>(Materialen en middelen inzetten, Ethisch en integer handelen, Vakdeskundigheid toepassen, Instructies en procedures opvolgen)</i></p>	<p>De mbo-verpleegkundige:</p> <ul style="list-style-type: none"> • houdt actief rekening met mogelijkheden, wensen en gewoonten van de zorgvrager en het sociale netwerk; • let zorgvuldig op het gedrag en welbevinden van de zorgvrager.
<p>Na afloop registreert de mbo-verpleegkundige haar handelingen en beoordeelt zij het effect van de interventies en afspraken over de eigen regie op de gezondheidstoestand en het welbevinden van de zorgvrager. Zij verzorgt de overdracht.</p> <p><i>(Samenwerken en overleggen, Ethisch en integer handelen, Vakdeskundigheid toepassen)</i></p>	<p>De mbo-verpleegkundige:</p> <ul style="list-style-type: none"> • verzorgt de overdracht zorgvuldig en volledig.

3.2 Activiteit	Leerresultaat
Hanteert crisis- en onvoorziene situaties	Tijdens een crisissituatie is er op professionele wijze gehandeld.
<p>Deelactiviteiten</p> <p>De mbo-verpleegkundige signaleert en onderneemt actie bij onvoorziene situaties en crisissituaties die het gevolg zijn van gedragsproblemen, problemen van somatische aard, grensoverschrijdend gedrag of veroorzaakt worden door calamiteiten of door ziekte. De mbo-verpleegkundige voert preventieve acties uit die gericht zijn op het voorkomen van een crisissituatie en verdere escalatie. Zij schat het gevaar voor de zorgvrager, zichzelf en anderen in en grijpt indien nodig in volgens afspraken in het plan en de richtlijnen van de organisatie. Hierbij houdt zij de veiligheid van de zorgvrager, betrokkenen en zichzelf in de gaten.</p> <p><i>(Begeleiden, Aandacht en begrip tonen, Instructies en procedures opvolgen, Met druk en tegenslag omgaan)</i></p>	<p>Gedragsindicatoren</p> <p>De mbo-verpleegkundige:</p> <ul style="list-style-type: none"> • let goed op de (non-)verbale signalen van de zorgvrager(s); • signaleert tijdig of er sprake is van gevaar voor de zorgvrager, de groep, collega's en/of zichzelf; • handelt in crisissituaties snel en adequaat op basis van klinisch redeneren, volgens de voorgeschreven procedures, wettelijke richtlijnen en afspraken van de organisatie; • hanteert consequent professionele grenzen en haar eigen grenzen en gevoelens tijdens en na de crisissituatie.
<p>Indien nodig roept zij de hulp in van collega's of deskundige(n) van andere disciplines. Tijdens een crisissituatie blijft zij in contact met de zorgvrager.</p> <p><i>(Samenwerken en overleggen, Instructies en procedures opvolgen, Met druk en tegenslag omgaan)</i></p>	<p>De mbo-verpleegkundige:</p> <ul style="list-style-type: none"> • communiceert, ook in onduidelijke of stressvolle situaties, helder en eenduidig met anderen.
<p>Achteraf evalueert de mbo-verpleegkundige de crisissituatie met de zorgvrager, collega's en betrokkenen, en maakt zo nodig afspraken om herhaling te voorkomen.</p> <p><i>(Begeleiden, Aandacht en begrip tonen, Samenwerken en Overleggen)</i></p>	<p>De mbo-verpleegkundige:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bespreekt achteraf op een constructieve manier met zorgvrager(s), collega's en andere betrokkenen de crisissituatie.